

Krajské státní zastupitelství v Brně

Mozartova 3, 601 52 Brno

tel.: 542 427 427, fax: 542 215 004

e-mail: podatelna@ksz.brn.justice.cz

ds:feaabdn

1 SPR 459/2018-9

Brno 15. 1. 2019

Vážený pan
JUDr. Vladimír Jirousek
předseda České advokátní komory
Národní tř. 16
110 00 Praha 1

k č.j.: 01.99-000001/18-039

Mgr. [REDAKCE] – přezkum vyřízení podnětu k podání návrhu na zahájení kárného řízení

Vážený pane předsedo,

dne 19. 12. 2018 jste se na mne obrátil s „Návrhem žádosti o výkon dohledu dle § 12d zákona č. 283/1993 Sb. ve znění pozdějších předpisů“ nad činností okresní státní zástupkyně v Kroměříži, která Vás dne 30. 11. 2018 pod sp. zn. SPR 490/2018 písemně vyrozuměla o způsobu vyřízení Vašeho podnětu ze dne 25. 9. 2018 k podání návrhu na zahájení kárného řízení se státní zástupkyní Okresního státního zastupitelství v Kroměříži Mgr. [REDAKCE]

Vzhledem k tomu, že tento Váš podnět směřoval do oblasti výkonu personální správy státního zastupitelství, který následnému výkonu instančního dohledu nepodléhá, neprovedl jsem kontrolu postupu okresní státní zástupkyně v Kroměříži prostřednictvím Vámi požadovaného dohledu dle § 12d zákona o státním zastupitelství, ale přezkoumal jsem jej dle § 16a odst. 7 zákona o státním zastupitelství. Za tímto účelem jsem se podrobně seznámil s obsahem věcného spisu Okresního státního zastupitelství v Kroměříži sp. zn. SPR 490/2018, v němž je dokumentováno přezkoumání důvodnosti a vyřízení Vašeho podnětu ze dne 25. 9. 2018.

I.

Rekapitulace dosavadního průběhu vyřizování podání

Dne 25. 9. 2018 jste se jako předseda České advokátní komory písemně obrátil na nejvyššího státního zástupce s podnětem k podání návrhu na zahájení kárného řízení se státní zástupkyní Okresního státního zastupitelství v Kroměříži Mgr. [REDAKCE] (dále jen Mgr. [REDAKCE]), event. jako s trestním oznámením na tuto osobu, a to pro jednání, kterého se měla dopustit tím, že dne 6. 9. 2018 v průběhu

vazebního zasedání u Okresního soudu v Kroměříži odebrala obhájci Mgr. [REDAKCE] [REDAKCE] proti jeho vůli z jeho rukou advokátní spis, přičemž tento postup odůvodnila ust. § 79 trestního řádu, spis si několik minut prohlížela, pročítala listiny v něm obsažené a následně jej obhájci vrátila se slovy, že se nejedná o listiny, které by nebyly známé orgánům činným v trestním řízení nebo se samotnou trestní věcí přímo nesouvisí. Tímto jednáním měla Mgr. [REDAKCE] porušit postup předvídaný v ust. § 85b trestního řádu, ochranu zákonné povinnosti mlčenlivosti advokáta, ústavní a mezinárodní normy zaručující obviněnému právo na spravedlivý proces a rovněž závažným způsobem zasáhla do advokátní činnosti zabezpečující ochranu práv osob, proti nimž se vede trestní řízení, jako jedné ze záruk spravedlivého procesu a zásad právního a ústavního státu.

Tento Váš podnět byl dne 3. 10. 2018 z Nejvyššího státního zastupitelství postoupen k vyhodnocení a přijetí dalších opatření okresní státní zástupkyni v Kroměříži.

Okresní státní zástupkyně v Kroměříži Váš podnět podrobným a úplným způsobem prošetřila a dne 30. 11. 2018 Vás písemně stručně vyrozuměla, že jeho prošetřením nebylo prokázáno, že by předmětný skutkový děj proběhl tak, jak v něm bylo popsáno. Byť se okresní státní zástupkyni v Kroměříži nepodařilo veškeré jednání, které se při vazebním zasedání událo, přesně zrekonstruovat, dospěla k závěru, že Mgr. [REDAKCE] dle § 174 odst. 2 písm. c) trestního řádu provedla úkon trestního řízení, který neměl všechny zákonné náležitosti, a bylo k němu přistoupeno unáhleně, když se v danou chvíli jako adekvátnější řešení nabízelo domáhat se prostřednictvím soudce postupu dle § 93 odst. 1 trestního řádu. Okresní státní zástupkyně v Kroměříži naznačila, že na shledané procesní vady učiněného úkonu trestního řízení, jakož i na unáhlenost jeho provedení, bude vhodné reagovat výtkou dle § 30 odst. 3 zákona o státním zastupitelství.

S tímto způsobem vyřízení Vašeho podnětu jste dne 19. 12. 2018 vyjádřil nesouhlas a požádal jste mne o výkon dohledu dle § 12d zákona o státním zastupitelství nad postupem okresní státní zástupkyně v Kroměříži.

V žádosti jste uvedl, že vyrozumění okresní státní zástupkyně v Kroměříži ze dne 30. 11. 2018 považujete za naprosto nedostatečné, po právní stránce nesprávné a navíc i nesrozumitelné. Podle Vás je velmi obtížně uvěřitelné, že se nepodařilo přesně zjistit skutkový děj, když existuje protokol o konání předmětného vazebního zasedání a písemná stížnost Mgr. [REDAKCE] podaná orgánům advokacie (která ovšem nejvyššímu státnímu zástupci, respektive okresní státní zástupkyni v Kroměříži poskytnuta nebyla), z nichž je zřejmé, že Mgr. [REDAKCE] v jednací síni opustila své místo, došla k obhájci, vytrhla, případně vyrvala mu jeho klientský spis a jeho obsah pak začala prohlížet a seznamovat se s ním. Okresní státní zástupkyně v Kroměříži současně neuvedla, k jakému skutkovému zjištění tedy dospěla, pokud tvrdí, že se jí nepodařilo přesně zjistit skutkový děj, ale současně v postupu Mgr. [REDAKCE] shledala pochybení v podobě drobného nedostatku a poklesku při oprávněném provádění úkonu dle § 174 odst. 2 písm. c) trestního řádu, který neměl všechny zákonné náležitosti, a bylo k němu přistoupeno unáhleně.

Vazební zasedání ze své podstaty vnímáte jako soudní jednání a dovozujete proto, že okresní státní zástupkyně v Kroměříži zaujala názor, že státní zástupce je povolán vykonávat dozor dle § 174 odst. 1 trestního řádu i v soudním řízení. Nadřízený orgán by se proto měl jasně vyjádřit k tomu, zda je tento právní názor správný a zda lze tedy očekávat, že i v jiných soudních řízeních budou státní zástupci vystupovat jako

dozorci nad zachováním zákonnosti řízení, tedy, stručněji řečeno, zda snad podle názoru státního zastupitelství soudní řízení je prostě jen součástí přípravného řízení a jehož dominus litis je státní zástupce. Současně jste vznesl další otázku, zda obecně v přípravném řízení je dozorovou pravomocí státního zástupce i právo kontroly obsahu spisu advokáta.

Z tvrzení okresní státní zástupkyně v Kroměříži, že Mgr. [REDAKCE] se spíše měla prostřednictvím soudce domáhat postupu dle § 93 odst. 1 trestního řádu, lze podle Vás dovozovat, že dle přesvědčení okresní státní zástupkyně v Kroměříži je soudní jednání fáze trestního řízení, v níž státní zástupce nejen vykonává dozor nad zachováním zákonnosti, ale přísluší mu i práva vyslychajícího. Tento argument má podle Vás ale zásadní vadu. Pokud takové postavení má, pak není jasné, proč byl konkrétní postup Mgr. [REDAKCE] hodnocen jako unáhlený s tím, že se měla postupem podle § 93 odst. 1 trestního řádu domáhat prostřednictvím soudce. Pokud takové postavení Mgr. [REDAKCE] neměla, ale měl ho soudce, nemohla se jej domáhat „prostřednictvím soudce“, mohla toliko iniciovat, aby do případných poznámek, ovšem obviněné, nahlédl zmíněný soudce.

Znovu jste v žádosti o výkon dohledu mimo veškerou pochybnost uvedl, že v daném případě nešlo o písemnosti obviněné a Mgr. [REDAKCE] a okresní státní zástupkyně v Kroměříži tak rozšířily povinnost v § 93 odst. 1 trestního řádu i na obhájce a jeho celý spis. Nadřízené státní zastupitelství by mělo jasně vyjavit názor, zda je státní zástupce oprávněn v jakékoliv fázi trestního řízení nahlížet do spisu advokáta tím způsobem, že mu jej proti jeho vůli z rukou doslovně řečeno vyrve a zda snad mají advokáti, ale zejména občané tohoto státu, počítat s tím, že státní zástupci budou podle své libosti zabavovat advokátům jejich spisy a podrobovat je kontrole. To, jak na stížnost okresní státní zástupkyně v Kroměříži reagovala, ve Vás vzbudilo dojem buď naprosté neznalosti trestního řádu, anebo snahy zakrýt či bagatelizovat protiprávní jednání své podřízené.

II.

Přezkoumání vyřízení podání

Dle § 16a odst. 7 zákona o státním zastupitelství není-li ten, kdo podání učinil, se způsobem vyřízení spokojen, může požádat o přezkoumání vyřízení podání nejbližší vyšší státní zastupitelství, jehož rozhodnutí v téže věci je konečné. O tom je třeba toho, kdo podání podal, vždy poučit. Pokud žádost o přezkoumání postupu státního zastupitelství obsahuje nové skutečnosti, jež by samy o sobě nebo ve spojení s jinými mohly odůvodnit jiné posouzení věci, nejbližší vyšší státní zastupitelství vrátí věc nižšímu státnímu zastupitelství k opětovnému přezkoumání.

Okresní státní zástupkyně v Kroměříži Vás jako osoba oprávněná k podání návrhu na zahájení kárného řízení dle § 8 odst. 5 písm. d) zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců a státních zástupců a soudních exekutorů, v platném znění, svým přípisem ze dne 30. 11. 2018 informovala, že návrh na zahájení kárného řízení s Mgr. [REDAKCE] pro jednání, které bylo popsáno ve Vašem podnětu ze dne 25. 9. 2018, nepodává, neboť se jí nepodařilo je prokázat¹. Současně však zjistila jiné

¹ Z rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 3. října 2013, sp. zn. 16 Kss 8/2013: Podání návrhu na zahájení kárného řízení je prostředkem ultima ratio, neboť je způsobilé zpochybnit vážnost, autoritu a důvěru v rozhodování

pochybení v postupu Mgr. [REDAKCE] (procesní vady a unáhlenost provedeného úkonu trestního řízení), na které by mělo být reagováno výtkou vedoucího státního zástupce.

Tento způsob posouzení a vyřízení Vašeho podnětu byl předmětem mého přezkoumání, přičemž jsem po jeho provedení nezjistil, že by vedoucí státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Kroměříži byla naprosto neznalá trestního řádu nebo zakrývala či bagatelizovala protiprávní jednání své podřízené. S jejím postupem *plně souhlasím a potvrzuji jej*, což považujete za konečné rozhodnutí v této věci, které Vám při deficitu podrobnější argumentace ve vyznění ze dne 30. 11. 2018 nyní blíže zdůvodním.

V *protokolu o vazebním zasedání* ze dne 6. 9. 2018 ve spojení s opravným usnesením Okresního soudu v Kroměříži ze dne 22. 11. 2018 je na straně 4 uvedeno, že státní zástupkyně přistoupila k obháji obviněné a sdělila, že složka, do které nahlíží obhájce a do které chce nahlížet i obviněná, patří pravděpodobně mezi dokumenty, které se měly nacházet v bytě, kde dne 4. 9. 2018 proběhla domovní prohlídka. Na to státní zástupkyně sdělila, že provádí procesní úkon označený jako odnětí věci podle § 79 trestního řádu, neboť se má jednat o věci, které jsou důležité pro trestní řízení a které měly být předmětem domovní prohlídky. Obhájce uvedl, že se jedná o materiály, které jsou součástí advokátního spisu, jde o podklady, které obdrželi od klientky za účelem plnění role obhajoby. Proběhlo to po domovní prohlídce za účasti PČR a přítomné advokátní koncipientky. Tyto listiny nebyly předmětem domovní prohlídky. K tomu obviněná na dotaz soudu uvedla, že listiny byly položeny na botníku v domě, přímo za vstupními dveřmi. Státní zástupkyně poté předmětnou složku vrátila s tím, že se nejednalo o listiny, které by nebyly známy orgánům činným v trestním řízení nebo se samotnou trestní věcí přímo nespojují. Následně obviněná předložila soudu z této složky listinu. Na straně 6 protokolu o vazebním zasedání je uvedeno, že k dotazu soudu, zda jsou návrhy na provedení listinných důkazů, obhájce žádá o možnost obviněné za jeho asistence o nahlédnutí do poznámek.

Mgr. [REDAKCE] k obsahu Vašeho podnětu uvedla, že odmítá tvrzení, že by se z její strany jednalo o úmyslné vědomé manipulování s věcí, která by byla advokátním spisem. K charakteru odnímané věci sdělila, že šlo o ohmatanou plastovou složku zřejmě s nějakým reklamním nápisem, v níž se nacházelo očividně více nesourodě poskládaných listů. Po jejím otevření zjistila, že tato obsahovala materiály z finančního úřadu, včetně obálky adresované obviněné a listiny z úřadu práce adresované obviněné s dvěma pořadovými lístky, které si obviněná při čekání na úřadu práce vyzvedla z pořadníkového automatu. Dále se uvnitř nacházely usnesení o zahájení trestního stíhání, příkazy k domovní prohlídce, kopie listin získané z opatrovnického spisu a spisu OSPOD Kroměříž. V době jejího příchodu do jednací síně, kde již byli ostatní zúčastnění, ležela předmětná složka na lavici pro osoby, vůči nimž se vede trestní řízení, a v době výslechu byla umístěna na kraji stolu obhájce, který si během jednání soudu ručně psal své poznámky na papír v jiných deskách, které měl přímo před sebou. Dále Mgr. [REDAKCE] poukázala

kárně stíhaného soudce (státního zástupce). Pokud tak předseda soudu (vedoucí státní zástupce) učiní, nesmí být toto jeho jednání vedeno alibismem, nýbrž má k němu docházet pouze a jedině tehdy, pokud je pevně přesvědčen, že se daný soudce (státní zástupce) kárného provinění skutečně dopustil a není jiné řešení, než mu uložit některé ze zákonem stanovených kárných opatření. Podání kárného návrhu nesmí být projevem přenesení odpovědnosti z osoby předsedy soudu (vedoucího státního zástupce) na kárný senát a navrhovatel si musí být vědom, že iniciováním kárného řízení „nese svoji kůži na trh“.

na vyjádření obviněné, která soudu sdělila, že její možnost fundovaně vypovídat je značně omezena, neboť jí během zadržení bylo zabráněno psát si poznámky a že se pokusí vyjádřit ke všemu pomocí toho, co má s sebou. V této souvislosti si po sundání pout z předmětné složky vzala usnesení o zahájení trestního stíhání, k němuž se obsáhle vyjadřovala. Pokud mluvila o listinách, doprovázela výpověď gestem ruky ukazujícím na tuto složku. Provedení úkonu odnětí věci bylo odůvodněno potřebou ověřit tvrzení obviněné, že rozhodnutí opatrovnického soudu, jímž jí byl vysloven zákaz vycestovat s dítětem mimo území České republiky, jí bylo skutečně předáno již upravené někým z její rodiny. Proto se zvedla a dotázala se, či je předmětná složka. Zatímco obviněná sdělila, že jde o její materiály, které jí zůstaly po domovní prohlídce, obhájce složku uchopil a až při následné protokolaci tvrdil, že jde o advokátní spis. Po jejím sdělení o provedení úkonu odnětí věci, advokát předmětnou složku pustil z ruky. Ve složce se nenacházelo žádné pozměněné rozhodnutí, kterým obviněná ve své výpovědi argumentovala, a proto Mgr. [redacted] předmětnou složku položila zpět na původní místo. I poté obviněná z této složky v rámci své výpovědi hojně čerpala a se svolením soudu do ní coby do svých poznámek za asistence obhájce nahlížela, což je zřejmé i ze strany 6 protokolu o vazebním zasedání, kde je uvedeno „Obhájce žádá o možnost obviněné za jeho asistence o nahlédnutí do poznámek“. Obhájce se v předmětné složce neorientoval, obviněná z ní sama předkládala soudu listiny. V závěru svého vyjádření Mgr. [redacted] výslovně odmítla tvrzení, že šlo o advokátní spis, s tím, že z průběhu vazebního zasedání vyplývalo, že předmětná složka nebyla součástí dokumentace advokáta, neboť se složkou a jejím obsahem bylo ze strany obviněné zacházeno jako s jejím vlastním poznámkovým aparátem ve smyslu § 93 odst. 1 trestního řádu a vyslovila přesvědčení, že skutečnost, že obviněná do ní umožnila během vazebního zasedání přístup i svému obhájci, z ní ještě nedělá advokátní spis.

Okresní státní zástupkyně v Kroměříži při snaze o co nejobektivnější zjištění, jak vazební zasedání vlastně probíhalo, vyslechla k jeho průběhu další zúčastněné osoby, a to soudce, zapisovatelku, člena Justiční stráže a tři příslušníky Policie ČR. Vyjádření Mgr. [redacted] se jí získat nepodařilo, neboť ten nebyl obviněnou zproštěn mlčenlivosti. Z těchto vyjádření si dovoluji citovat nejzásadnější části, které významným způsobem přispěly k nalezení odpovědi na základní otázku, zda složka s listinami, kterou Mgr. [redacted] odňala, byla advokátním spisem, nebo šlo o poznámkový aparát obviněné.

Soudce Mgr. [redacted] uvedl, že státní zástupkyně vstoupila do jednací síně krátce po příchodu obviněné, eskorty a obhájce. Obhájce měl před sebou víc než jednu složku. Obviněná požádala obhájce, aby z materiálu, který měl před sebou, vytáhnul vytištěný e-mail. Když obhájce tuto listinu vyňal, státní zástupkyně přikročila ke stolku a zeptala se, o jaké dokumenty se jedná. Obviněná odpověděla, že jde o dokumenty, které předala obhájci, respektive jeho koncipientce po domovní prohlídce, které se měly nacházet v chodbě bytu během domovní prohlídky. Státní zástupkyně se zeptala, zda se tedy jedná o listiny, které měly být zajištěny při domovní prohlídce. Obhájce držel složku v rukou, pak ji pustil a státní zástupkyně si ji vzala. Nedošlo k žádnému slovnímu protestu nebo užití fyzické síly, soudce ale ani neslyšel výzvu. Na dotaz, jaký úkon provádí, státní zástupkyně výslovně uvedla, že se jedná o odnětí věci důležité pro trestní řízení. Zeptal se jí, zda má na mysli § 79 trestního řádu, odpověděla ano nebo jistě a se složkou se vrátila na místo. V tento okamžik obhájce požádal o protokolaci a až v tuto chvíli výslovně uvedl, že se jedná

o část nebo součást advokátního spisu. Obviněná s listinami zacházela jako s písemnostmi sloužícími k její obhajobě.

Zapisovatelka Bc. [redacted] v průběhu vazebního zasedání a výslechu obviněné k nějakým e-mailům zaregistrovala složku, která byla na stole obhájce po jeho levici. Do tohoto okamžiku ji neviděla, protože se soustředila na svou práci a sledovala monitor počítače. Složka působila používaným dojmem, listiny v ní byly neuspořádané. Obviněná dala pokyn, aby obhájce předložil listiny z této složky. Státní zástupkyně vstala a zeptala se, co je to za složku, přičemž neví, co jí kdo na tuto otázku odpověděl. Když šla k obhájci, sdělila, že dělá úkon podle trestního řádu a citovala paragraf. Nevybavuje si, že by se obhájce ohrazoval, že jde o advokátní spis. V rámci protokolace obviněná říkala, že složka je její, že byla na botníku v domě, když se v něm konala domovní prohlídka. Měla dojem, že složka je obviněné, ona to tak řekla a při debatě o listinách na složku ukazovala, fakticky na ni mohla dosáhnout. Složka nepůsobila jako advokátní spis, podle ní to byly písemnosti obviněné.

Příslušník Justiční stráže [redacted] viděl, že státní zástupkyně vešla do jednací síně jako poslední. Obhájce měl na stole před sebou po levé ruce položenou složku, byla neuspořádaná a působila používaným dojmem. Obviněná na ni několikrát ukazovala a odkazovala na založené písemnosti. Písemnosti byly obviněné, obhájce se v nich neorientoval. Státní zástupkyně vstala, řekla něco o § 79, šla ke stolku obhájce, složku vzala, možná z rukou, prolistovala ji a vrátila. Během úkonu nikdo nic neříkal. Poté, co byla složka vrácena, začal advokát mluvit o advokátním spise a advokátním tajemství.

Příslušnice Policie ČR Bc. [redacted] sdělila, že státní zástupkyně vešla do jednací síně jako poslední. V zadních lavicích jednací síně před začátkem vazebního zasedání probíhala porada obviněné s obhájcem, měli tam položenou asi plastovou opotřebovanou složku, která pak ležela na stole advokáta. Advokát si dělal poznámky, ale někam jinam, protože ta plastová složka byla stále zavřená a odložená. Obviněná z ní zamýšlela vytáhnout nějakou písemnost. Na to státní zástupkyně chtěla vědět, co je to za složku a jaké materiály se v ní nacházejí. Ze situace vyplývalo, že je to složka obviněné. Státní zástupkyně vstala, přešla k obhájci a složku mu vzala z rukou. Když k němu šla, soudce se ptal, na základě čeho tak jedná a bylo mu odpovězeno, že provádí odnětí věci podle trestního řádu. Obhájce chtěl, aby byla událost zaprotokolována a až v této fázi začal mluvit o advokátním spise, do té doby na nic takového nepoukazyval. Obviněná si ze složky vybírala materiály, předávala písemnosti obhájci a ten je dával soudci. Advokát se ve složce nevyznal. Vše působilo tak, že složka byla obviněné, byly to její písemnosti. Všimla si výstřížků z novin, zřejmě z Blesku. Byly tam i nějaké materiály z opatrovnických řízení, na které obviněná při své výpovědi opakovaně poukazovala.

Příslušník Policie ČR [redacted] taktéž potvrdil, že státní zástupkyně přišla do jednací síně jako poslední. Viděl, jak obhájce chtěl vytáhnout nějaké materiály ze složky, kterou měl před sebou, a to na základě pokynu obviněné. Sám si psal poznámky mimo tuto složku na nějaký papír. Státní zástupkyně se slušně zeptala ve smyslu, co je to za složku, komu patří a kde k ní přišli. Obhájce řekl, že jsou to osobní věci obviněné a že tam není nic důležitého, ale pořád tam něco hledal. Obviněná k dotazu státní zástupkyně řekla, že jsou to její písemnosti z domu a že si

je policie nevzala při domovní prohlídce, protože je nepovažovala za důkaz. Státní zástupkyně prošla k obhájci a slušně ho požádala, aby jí ukázal, co ve složce je. Padlo něco o úkonu podle trestního řádu. Nebylo užito žádného násilí ani zvýšeného hlasu. Poté, co mu státní zástupkyně vysvětlila, proč se do ní chce podívat, obhájce složku sám vydal. Obviněná během prohlížení listin komentovala, co která zachycuje. Písemnosti byly určitě obviněné, odkazovala na ně a vyjádřila se, že jsou z jejího bytu někde z Prahy. Obhájce neměl přehled o obsahu složky. Naopak obviněná vždy upozorňovala na konkrétní písemnost a na to, co je v ní napsané.

Příslušník Policie ČR [redacted] sdělil, že na stole obhájce ležela složka s neuspořádanými písemnostmi, na kterou obviněná při své výpovědi neustále odkazovala a ukazovala gesty. Vnímал to tak, že jsou to písemnosti obviněné. Obhájce měl na stole i jiné písemnosti, psal si poznámky.

Ačkoliv se těmito opatřeními vyjádřeními zúčastněných osob nepodařilo do posledního detailu objasnit, jak inkriminovaná část vazebního zasedání proběhla, tak přesto shodně poskytla několik důležitých níže citovaných informací pro autentické posouzení toho, co se při jeho konání v souvislosti s předmětnou složkou odehrálo, přičemž současně podotýkám, že zásadní vypovídací hodnotu přiznávám vyjádřením příslušníků Justiční stráže a Policie ČR, neboť jejich primární služební povinností bylo sledovat fyzické dění v jednací síni a chování obviněné jako eskortované a zadržené osoby. Pro ostatní osoby tyto vjemy měly jen zanedbatelný význam, jelikož se soustřeďovaly na plnění jiných svých odborných pracovních úkolů.

Za plně prokázané tak lze považovat zejména tyto skutečnosti:

- Mgr. [redacted] přišla do jednací síně poslední,
- plastová složka působící použitým dojmem s neuspořádanými listinami ležela na stolku obhájce po jeho levé ruce a současně v přímém dosahu obviněné,
- obviněná během své výpovědi na materiály umístěné v této složce opakovaně odkazovala, pracovala s nimi a ke složce se chovala jako k vlastnímu poznámkovému aparátu; obhájce se v obsahu této složky naopak vůbec neorientoval,
- Mgr. [redacted] ve vztahu k této složce činila procesní úkon dle § 79 trestního řádu,
- námitka, že jde o advokátní spis, byla obhájcem vznesena až po provedení tohoto procesního úkonu v rámci následné protokolace.

Ve světle těchto objektivně zjištěných skutečností pak značně blednou veřejné a nekorektní výroky některých členů České advokátní komory o přepadení advokáta, amputaci či vyrvání advokátního spisu z jeho rukou nebo jimi rozesílaná novoroční přání s vyobrazením krvácejícího obhájce, kterému státní zástupkyně kamenem zaútočila na obličej a požadovala půjčení advokátního spisu.

I pokud by advokát od obviněné na určitou dobu převzal plastovou opotřebovanou složku s písemnostmi, a to za účelem jejího přinesení k vazebnímu zasedání, kde ji obviněné fakticky opět předal k užití jako jejího vlastního poznámkového aparátu, *nemohla se tato složka jen z tohoto důvodu automaticky stát advokátním spisem s dokumenty, které by dokládaly postup advokáta při poskytování právních služeb či oprávněnost účtované odměny. Stále se jednalo o složku obviněné. Nadto je potřeba*

zdůraznit, že Mgr. ██████████ do jednací síně vstoupila jako poslední a tudíž ani neviděla, kdo a komu složku do jednací síně vlastně donesl, pouze jako ostatní osoby v jednací síni vnímala, že složka s písemnostmi náležela obviněné, která se k ní takto i chovala. Jestli tuto složku Mgr. ██████████ odňala z rukou obviněné či jejího obhájce, a to podle toho, kdo ji měl konkrétně v daný okamžik ve své moci, je irelevantní, neboť povinnost vydání, resp. možnost odnětí takové věci se týká i advokáta, byť by ji převzal v souvislosti s poskytováním právních služeb, pokud by současně nešlo o složku s listinami, jejichž obsah se týká okolností, o kterých platí zákaz výslechu².

Na Vaši výzvu tedy odpovídám, že státní zástupci samozřejmě nemohou v jakékoliv fázi trestního řízení kontrolovat advokátní spis. Odnětí advokátního spisu jako věci důležité pro trestní řízení je záležitostí mimořádnou a natolik závažnou s následky Vámi podrobně popsanými v podnětu k podání návrhu na zahájení kárného řízení, že nelze postupovat podle obecných ustanovení o vydání a odnětí věci dle § 78 a § 79 trestního řádu, krom zvláštního režimu pro domovní prohlídku u advokáta dle § 85b trestního řádu. Podstatným předpokladem této odpovědi je ovšem to, že se o advokátní spis musí skutečně jednat, což v tomto konkrétním případě potvrzeno nebylo.

Současně jste mne vyzval k vyjádření, zda je právní názor okresní státní zástupkyně v Kroměříži o tom, že Mgr. ██████████ postupovala dle § 174 odst. 1 trestního řádu, správný a zda lze tedy očekávat, že i v jiných soudních řízeních budou státní zástupci vystupovat jako dozorcí nad zachováním zákonnosti řízení, tedy, stručněji řečeno, zda snad podle názoru státního zastupitelství soudní řízení je prostě jen součástí přípravného řízení a jehož dominus litis je státní zástupce.

Východiskem reakce na tuto výzvu je odkaz na znění ust. § 12 odst. 10 trestního řádu a ust. § 174 odst. 1 trestního řádu.

Podle ust. § 174 odst. 1 trestního řádu dozor nad zachováním zákonnosti *v přípravném řízení* vykonává (jen) státní zástupce. Podle ust. § 12 odst. 10 trestního řádu se pak *přípravným řízením rozumí* úsek řízení podle tohoto zákona od sepsání záznamu o zahájení úkonů trestního řízení nebo provedení neodkladných a neopakovatelných úkonů, které mu bezprostředně přecházejí, a nebyly-li tyto úkony provedeny, od zahájení trestního stíhání *do podání obžaloby, návrhu na schválení dohody o vině a trestu, postoupení věci jinému orgánu, zastavení trestního stíhání, nebo rozhodnutí či vzniku jiné skutečnosti, jež mají účinky zastavení trestního stíhání před podáním obžaloby, anebo do jiného rozhodnutí ukončujícího přípravné řízení, zahrnující objasňování a prověřování skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, a vyšetřování.*

Z textu těchto ustanovení je pak zřejmá i má odpověď. Bude-li v trestní věci stále probíhat přípravné řízení jednoznačně vymezené v ust. § 12 odst. 10 trestního řádu, státní zástupce v ní bude mít kontinuální procesní postavení dozorového orgánu. Půjde-li již v takové trestní věci o řízení před soudem po podané obžalobě, návrhu na potrestání či návrhu na schválení dohody o vině a trestu, dojde i ke změně procesního postavení státního zástupce z dozorového orgánu na stranu tohoto řízení, což vyplývá i z ust. § 12 odst. 6 trestního řádu.

² k tomu blíže Trestní řád I, Nakladatelství C. H. Beck, 7. vydání, str. 1018, bod 14

V této konkrétní trestní věci dne 6. 9. 2018 stále probíhalo přípravné řízení, v jehož průběhu bylo státním zástupcem soudci navrženo, aby rozhodl o vzetí obviněné do vazby. I když se jednalo o specifický procesní úkon prováděný soudcem ve vazebním zasedání, *stále byl konán na půdorysu řízení přípravného s obligatorně vykonávaným dozorem státního zástupce*, nikoli v navazujícím procesním stádiu řízení před soudem. Toto konstatování je zřejmé například i ze znění ust. § 26 odst. 1 trestního řádu (K provádění úkonů v přípravném řízení je příslušný okresní soud, v jehož ...) nebo ust. § 73d odst. 3 trestního řádu (... ve vazebním zasedání se rozhoduje, ... jestliže v přípravném řízení soudce považuje osobní slyšení obviněného za potřebné pro účely rozhodnutí o vazbě ...) či ust. § 73g trestního řádu, které opakovaně poukazuje na vazební zasedání konané v přípravném řízení.

Úvahu o měnícím se procesním postavení státního zástupce v průběhu přípravného řízení z dozorového orgánu na stranu trestního řízení a naopak, respektive o přerušovaném výkonu jeho dozorových kompetencí během přípravného řízení v závislosti na své účasti u vazebního zasedání, nutno vnímat pouze jako právní experimentování nemající oporu v zákoně, které by do trestního procesu vneslo řadu závažných systémových komplikací a chaos. Dozor nad zachováním zákonnosti v přípravném řízení vykonává státní zástupce jen vůči policejnímu orgánu (nikoli vůči soudu), přičemž se musí jednat o *soustavnou, systematickou a cílevědomou* kontrolu jeho činnosti po celou dobu přípravného řízení. Kdo by pak vůči policejnímu orgánu tuto kontrolu vykonával v průběhu vazebního zasedání, které například v tomto konkrétním případě trvalo bez 10 minut 4 hodiny, musí-li být výkon dozoru soustavný? Byl by to soudce, který rozhodoval o vzetí obviněné do vazby? Nebo by činnost policejního orgánu v této době byla v rozporu s ust. § 174 odst. 1 trestního řádu ponechána zcela bez dozoru? A pokud by se státní zástupce vazebního zasedání neúčastnil, měl by dozorové kompetence i v době jeho konání zachovány? Atd.

Vyjdu-li z výše postupně vyjádřených premis, tedy že opotřebovaná plastová složka s listinami náležela obviněné, že i v době konání vazebního zasedání probíhalo přípravné řízení, v němž měla Mgr. ██████████ procesní postavení dozorového orgánu, mimo jiné s právem dle § 174 odst. 2 písm. c) trestního řádu osobně provést jednotlivý úkon policejního orgánu, tedy i procesní úkon dle ust. § 79 trestního řádu, a že konkrétní skutkové okolnosti potřebu jeho provedení odůvodňovaly, nelze její postup považovat za nezákonný.

Současně však Mgr. ██████████ svým postupem de jure vyvolala situaci, při níž byly orgány činnými v trestním řízení v jeden okamžik paralelně prováděny dva samostatné procesní úkony, a to jednak soudcem vedené řízení o vzetí do vazby a jednak státním zástupcem odnímána věc. Ačkoliv stav kumulovaně prováděných procesních úkonů v jednom trestním řízení není nikterak ojedinělý, v této konkrétní trestní věci měla Mgr. ██████████ vzít více v potaz výjimečnost povahy soudcem vedeného vazebního zasedání a obsah poučení osob vstupujících do jednací síně³ a „svůj vlastní“ procesní úkon provést až po jeho skončení, eventuálně využít ust. § 93 odst. 1 trestního řádu a navrhnout soudci jako vyslyšající osobě, aby při výslechu obviněné tuto požádal o předložení předmětné složky k nahlédnutí a po objasnění jejího obsahu zvolit další adekvátní postup. Jiné řešení okresní státní zástupkyně

³ Příloha č. 11 Vnitřního a kancelářského řádu pro okresní, krajské a vrchní soudy

v Kroměříži ve svém sdělení, v němž Vám uvedla, že se Mgr. [REDAKCE] měla spíše prostřednictvím soudce domáhat postupu podle § 93 odst. 1 trestního řádu, ani neměla na mysli a též z něho nelze dovozovat, že by jí měla Mgr. [REDAKCE] přiznat postavení vyslychající osoby.

Okresní státní zástupkyně v Kroměříži správně dovodila, že by na v předchozím odstavci popsanou unáhlenost paralelně provedeného procesního úkonu odnětí věci dle § 79 trestního řádu a další jeho formální procesní nedostatky, mělo být vůči Mgr. [REDAKCE] reagováno udělením písemné výtky dle ust. § 30 odst. 3 zákona o státním zastupitelství.

S pozdravem

JUDr. Jan Sladký
krajský státní zástupce